

หลักประกันในการปล่อยตัวชั่วคราว ผู้ต้องหาในชั้นสอบสวน

ด ตามที่กระทรวงยุติธรรมได้ออกกฎกระทรวงเรื่องกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการเรียกประกันหรือหลักประกันการปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหา ในชั้นสอบสวน พ.ศ. ๒๕๔๙ โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๗๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔ และมาตรา ๑๑๐ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ นั้น ได้มีสาระสำคัญอันเกี่ยวกับในเรื่องการเรียกประกันหรือหลักประกันในการปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหาในชั้นสอบสวนโดยที่ มาตรา ๑๑๐ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้บัญญัติว่า

"การเรียกประกันหรือหลักประกันตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองจะเรียก จนเกินควรแก่กรณีมิได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่กำหนดในกฎกระทรวงหรือข้อบังคับของประธานศาลฎีกา แล้วแต่กรณี"

ซึ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๐ ได้กำหนดหลักประกันการปล่อยตัวชั่วคราวไว้ว่า ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินห้าปีต้องมีประกันและจะมีหลักประกันด้วยก็ได้ แต่ในคดีอย่างอื่นจะปล่อยชั่วคราว โดยไม่มีประกันเลย หรือมีประกันด้วยก็ได้ แต่ห้ามพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการกำหนดวงเงินประกันเกินกว่าที่กำหนดไว้ ในข้อบังคับของประธานศาลฎีกาการกำหนดวงเงินในการประกันตัวชั่วคราวตามกฎหมายกระทรวงนั้น มีสาระสำคัญอยู่ที่ไม่ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการกำหนดวงเงินประกันเกินสามในสี่ส่วนของวงเงินประกันที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกา* ซึ่งในการกำหนดวงเงินประกันหรือหลักประกันการปล่อยตัวชั่วคราวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. การเรียกประกันหรือหลักประกัน

๑.๑ ในคดีที่มีโทษปรับสถานเดียวไม่เกินร้อยละ ๓๗.๕ ของอัตราโทษปรับขั้นสูงสำหรับความผิดนั้น

๑.๒ ในคดีความผิดที่มีผลกระทบทางเศรษฐกิจซึ่งมีอัตราโทษปรับสูงไม่ว่าจะมีโทษจำคุกด้วยหรือไม่ก็ตามไม่เกินร้อยละ ๓๗.๕ ของอัตราโทษปรับขั้นสูงสำหรับความผิดนั้น และไม่ว่ากรณี

*ข้อบังคับประธานศาลฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการเรียกประกันหรือหลักประกันในการปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๕๘

หลักประกันในการปล่อยตัวชั่วคราว ผู้ต้องหาในชั้นสอบสวน

ใดต้องไม่เกินอัตราโทษปรับขั้นสูง

๑.๓ ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูง
ไม่เกิน ๕ ปี ไม่เกิน ๗.๕ หมีนบาท

๑.๔ ในคดีที่มีอัตราโทษ จำคุกแต่ไม่มี
โทษสถานอื่นที่หนักกว่าโทษจำคุกรวมอยู่ด้วยไม่เกิน
๑.๕ หมีนบาท

๑.๕ ในคดีที่มีโทษจำคุกตลอดชีวิตไม่เกิน
๔.๕ แสนบาท

๑.๖ ในคดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิต
ไม่เกิน ๖ แสนบาท

๑.๗ ในคดีที่มีหลายข้อหาให้ถืออัตราโทษ
หนักที่สุดเป็นเกณฑ์

ในกรณีที่ผู้ขอประกันเป็นญาติพี่น้องหรือ
เกี่ยวพันโดยการสมรสหรือผู้ขอประกันใช้หลักทรัพย์
อย่างอื่น หรือเป็นความผิดที่กระทำด้วยความจำใจ
หรือด้วยความยากจน จะกำหนดวงเงินประกันต่ำ
กว่าเกณฑ์ปกติ แต่ถ้าผู้ขอประกันเป็นญาติพี่น้อง
หรือมีความเกี่ยวพันโดยทางสมรส โดยใช้เงินสด
หรือหลักทรัพย์ที่มีมูลค่าที่แน่นอนสะดวกต่อการ
บังคับคดีให้วงเงินสดเพียงร้อยละ ๒๐ จากวงเงิน
ประกันที่กำหนด

ในกรณีที่ผู้ต้องหาเป็นหญิงมีครรภ์หรือมีบุตร
อายุไม่เกิน ๓ ปี อยู่ในความดูแลหรือเป็นผู้เจ็บป่วย
เป็นผู้พิการ หรือสูงอายุ ให้กำหนดวงเงินประกัน
ให้ต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ แต่ถ้าผู้ต้องหาเป็นเด็กหรือ
เยาวชน จะไม่มีการกำหนดวงเงินเลย

หลักประกันที่ใช้นอกจากเงินสดแล้วยังมีหลัก
ทรัพย์อื่น ๆ ได้แก่ ที่ดินมีโฉนด ที่ดินมีหนังสือ
รับรอง การทำประโยชน์ หรือห้องชุดที่มีโฉนดที่ดิน
หนังสือรับรองการทำประโยชน์หรือหนังสือกรรมสิทธิ์

ห้องชุด และหนังสือรับรองราคาประเมินของสำนักงาน
ที่ดินมาแสดง หากเป็นสิ่งปลูกสร้างบนที่ดินต้องมี
สำเนาทะเบียนบ้าน และหนังสือประเมินราคา
สิ่งปลูกสร้างมาแสดงด้วย กรณีที่เป็นหลักทรัพย์
อย่างอื่นที่กำหนดราคามูลค่าที่แน่นอนได้ เช่น
พันธบัตรรัฐบาล สลากออมสิน บัตรหรือสลาก
ออมทรัพย์ทวีสินของธนาคารเพื่อการเกษตรและ
สหกรณ์การเกษตร ใบรับเงินฝากประจำธนาคาร
ตัวแลกเงินที่ธนาคารเป็นผู้จ่าย และธนาคารผู้จ่าย
ได้รับรองตลอดไปแล้ว ตัวสัญญาใช้เงินที่ธนาคาร
เป็นผู้ออกตัว เช็คที่ธนาคารเป็นผู้ส่งจ่ายหรือรับรอง
ซึ่งสามารถเรียกเก็บเงินได้ในวันที่ทำสัญญาประกัน
และหนังสือรับรองของธนาคารหรือบริษัทประกันภัย
เพื่อชำระเบี้ยปรับแทนกรณีผิดสัญญาประกันเป็นต้น

๒. การใช้นุคคลเป็นประกัน

กรณีที่จะใช้นุคคลเป็นประกัน ผู้ขอประกัน
จะต้องเป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์กับผู้ต้องหาหรือจำเลย
เช่น เป็นบุพการี ผู้สืบสันดาน สามี ภริยา ญาติพี่น้อง
ผู้บังคับบัญชา นายจ้าง บุคคลที่เกี่ยวข้องโดยทาง
สมรส หรือบุคคลที่ศาลเห็นว่า มีความสัมพันธ์
ใกล้ชิดเสมือนเป็นญาติพี่น้องโดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้

๒.๑ กรณีที่เป็นบุคคลธรรมดา ผู้ขอประกัน
จะต้องเป็นผู้มีตำแหน่งหน้าที่การงานหรือมีรายได้
แน่นอน เช่น เป็นข้าราชการ ข้าราชการบำนาญ
สมาชิกรัฐสภา ผู้บริหารราชการส่วนท้องถิ่น สมาชิก
สภาท้องถิ่น พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานของรัฐ
ประเภทอื่น ๆ ลูกจ้างของทางราชการหรือรัฐวิสาหกิจ
ผู้บริหารพรรคการเมือง หรือทนายความโดยให้
ทำสัญญาไม่เกิน ๑๐ เท่า ของเงินเดือน

๒.๒ กรณีที่เป็นนิติบุคคล เป็นผู้ขอประกันได้ ในกรณีที่กรรมการ ผู้แทน ตัวแทน หุ่นส่วน พนักงานหรือลูกจ้างของนิติบุคคลนั้นตกเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลยจะพิจารณาตามที่เห็นสมควร

๒.๓ กรณีที่เป็นส่วนราชการขอประกันได้ตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการช่วยเหลือข้าราชการหรือลูกจ้างของทางราชการที่ขอหาคดีอาญา วงเงินสัญญาประกันจะพิจารณาตามที่เห็นสมควร

๒.๔ กรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยอาจทำสัญญาประกันตนเองได้แต่จะต้องเป็นผู้มีตำแหน่งหน้าที่การงานที่มีรายได้แน่นอน วงเงินสัญญาประกัน

ไม่เกิน ๑๐ เท่าของเงินเดือน ถ้าหากในกรณีที่ผู้ต้องหาเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ และหากการกระทำที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นความผิดเกิดจากการกระทำที่ถูกกล่าวหาว่าเกิดจากการปฏิบัติงานในการประกอบวิชาชีพ วงเงินประกันไม่เกิน ๑๕ เท่าของเงินเดือน ในกรณีนี้ จำนวนเงินในแต่ละกรณีเป็นไปตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการเรียกประกันหรือหลักประกันการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาในชั้นสอบสวน พ.ศ. ๒๕๔๙ ซึ่งเป็นอัตราที่กำหนดแล้ว ไม่เกินสามในสี่ของวงเงินประกันตามที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกา จ

ภาคผนวก

- กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเรียกประกันหรือหลักประกันการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหา ในชั้นสอบสวน พ.ศ. ๒๕๔๙
- ข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการเรียกประกันหรือหลักประกัน ในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย ในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๘
- บทความเรื่อง "เมื่อคุณถูกตำรวจจับจะประกันตัวอย่างไร" จากหนังสือพิมพ์คมชัดลึก วันอังคารที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๐